

ŞCOALA DOCTORALĂ INTERDISCIPLINARĂ

Facultatea: Litere

Drd. DENIFORESCU DORA

Intimism și degradare în proza română interbelică

Intimism and degradation in interwar romanian prose

REZUMAT / ABSTRACT

Conducător științific

Prof.Univ. Dr. Rodica Ilie

BRAȘOV, 2020

D-lui (D-nei)

COMPONENȚA

Comisiei de doctorat

Numită prin ordinul Rectorului Universității Transilvania din Braşov

Nr. din

- PREȘEDINTE: - conf. univ. dr. Adrian Lăcătuș – decan al Facultății de Litere, Universitatea Transilvania din Braşov
- CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC: - prof. univ. dr. Rodica Ilie, Universitatea Transilvania din Braşov
- REFERENȚI: - prof. univ. dr. Vasile Spiridon, Universitatea Vasile Alecsandri, Bacău
- conf. univ. dr. Dragoș Varga, Universitatea Lucian Blaga, Sibiu
- conf. univ. dr. Mihai Ignat, Universitatea Transilvania din Braşov

Data, ora și locul susținerii publice a tezei de doctorat: 17.09.2020, ora 11, sala online.

Eventualele aprecieri sau observații asupra conținutului lucrării vor fi transmise electronic, în timp util, pe adresa**adresă mail instituțională**

Totodată, vă invităm să luați parte la ședința publică de susținere a tezei de doctorat.

Vă mulțumim.

CUPRINS

ARGUMENT	5
 CAPITOLUL I: RECEPTAREA CRITICĂ	
1.1 Originile intimismului în modernitate.....	9
1.2 Tipologii ale intimismului în proza română interbelică.....	24
1.3 Tipologii ale degradării în proza română interbelică.....	31
1.4 Reprezentări ale degradării și corupției în literatura română interbelică - studii de caz.....	42
1.5 Din stilistica intimismului și a degradării.....	61
 CAPITOLUL II: FEȚELE ASCUNSE ALE INTIMISMULUI	
2.1 Intimismul – o abordare sociologică.....	67
2.2 Disoluția eului, o cheie pentru intimism și degradare.....	75
2.3 De unde începe degradarea? Simboluri și imagini ale degradării.....	87
2.4 Intimism magic și exotic la Mircea Eliade și la Vasile Voiculescu.....	100
2.5 Degradare sau intimism împins la extrem?.....	106
2.6 Alte ipostaze ale intimismului.....	111
2.7 Intimismul tăcerii primordiale.....	116
2.8 Gib Mihăescu și intimismul introspecției.....	122
2.9 Anton Holban între proustianism și intimism.....	126
2.10 Personajul intimist.....	132
2.11 Microintimismul.....	138
2.12 Scriitura intimistă.....	142

CAPITOLUL III: PUȚINĂ FENOMENOLOGIE

3.1 O hermeneutică a intimismului. .Intimitatea, o altă fațetă a intimismului.....	146
3.2 Spațiul și timpul intimist	155
3.3 Intimismul și “reveria revelatoare”.....	163
3.4 Solitudine și intimism.....	167
3.5 Mit și reprezentări simbolice în intimism.....	174
3.6 Intimismul prin prisma teoriei lui Jean-Pierre Richard.....	178
3.7 Poveste în povestea intimismului.....	181

CAPITOLUL IV: ÎNAINTE ȘI DUPĂ INTIMISM

4.1 Precursori și predecesori ai intimismului interbelic	185
4.2 Alte prelungiri ale intimismului.....	195

CONCLUZII	207
Rezumat.....	214
Abstract.....	216
Bibliografie.....	218

CONTENT

ARGUMENT	4
-----------------------	---

CHAPTER I: CRITICAL RECEPTION

1. 1The Modern Origins of Intimism.....	8
1.2 Typologies of Intimism in Interwar Romanian Prose.....	24
1. 3 Typologies of Degradation in Interwar Romanian Prose.....	31
1.4 Representations of Degradation and Corruption in Romanian Interwar Literature - Case Studies.....	42
1.5 On the Stylistics of Intimism and Degradation.....	60

CHAPTER II: THE HIDDEN FACES OF INTIMISM

2.1 Intimism– A Sociological Approach.....	66
2.2 Self-Dissolution, A Key to Intimism and Degradation.....	74
2.3 Where Does Degradation Begin? Symbols and Images of Degradation.....	83
2.4 Magical and Exotic Intimism With Mircea Eliade and Vasile Voiculescu.....	96
2.5 Degradation or Extreme Intimism?.....	102
2.6 Other Aspects of Intimism.....	107
2. 7 The Intimism of Primordial Silence.....	112
2.8 Gib Mihăescu and the Intimism of Introspection.....	118
2. 9 Anton Holban Between Proustianism and Intimism.....	122
2. 10 The Intimist Character.....	128
2. 11 Microintimism.....	134
2. 12 Intimist Writing.....	138

CHAPTER III: PHENOMENOLOGICAL ASPECTS

3.1 The Hermeneutics of Intimism.....	143
3.2 Intimist Time and Space	152
3.3 Intimism and the “Revealing Reverie”	160
3.4 Solitude and Intimism.....	164
3.5 Myth and Symbolic Representations in Intimism.....	171
3.6 Intimism Through Jean-Pierre Richard's Theory.....	175
3.7 A Story Within the Story of Intimism.....	178

CHAPTER IV: BEFORE AND AFTER INTIMISM

4.1 Precursors and Predecessors of Interwar Intimism.....	182
4.2 Extensions of Intimism. Gheorghe Crăciun and the Sensory Experience.....	194

CONCLUSIONS.....	206
Abstract (RO).....	211
Abstract (ENG).....	212
Bibliography.....	213

Conceptul de intimism se raportează la romantismul Biedermeier, iar originea lui se află în modernism, deoarece arta intimistă se confruntă cu același paradox al întâlnirii contrariilor și al lumilor antagonice.

Degradarea poate fi și un concept, dar și o temă literară: degradarea morală, fizică, religioasă. Un punct în care intimismul și degradarea se suprapun și se aseamănă este dezumanizarea, pentru că nu doar degradarea înseamnă dezumanizare, dar și intimismul, prin asociere cu izolarea și cu solitudinea, simbolizând negarea ființei, punerea ei în paranteză. Degradarea începe cu o criză a eului generată chiar de intimism.

Cele câteva categorii care ilustrează intimismul, enumerate pe parcursul lucrării necesită precizări suplimentare. Intimismul urban are în centrul său romanul citadin, modern, romanul “ionic”, cum ar spune criticul Nicolae Manolescu. Hortensia Papadat-Bengescu, cu romanul *Concert din muzică de Bach*, este cel mai elocvent exemplu.

În schimb, intimismul rural, evidențiază o lume a emoțiilor simple, în care eroii nu își pun întrebări existențiale, în care natura e refugiul trăirilor fruste, a bucuriilor mărunte. *Ion* de Liviu Rebreanu este un amestec de degradare și în mică măsură de intimism rural, marcat prin anumite simboluri-cheie: drumul ce duce la Pripas, sărutul dat pământului și legătura tăinuită de suflet a lui Ion cu Florica al cărei simbol intimist e “glasul iubirii”. O altă categorie a intimismului și în același timp o opoziție importantă este distincția: intimism masculin / intimism feminin, în care literatura noncalofilă și impersonală (de genul romanului *Patul lui Procust* de Camil Petrescu) se opune introspecției și confesiunii, ca în romanele autoarelor Cella Serghi (*Gențiane și Pânza de păianjen*) sau Henriette Ivone Stahl (*Steaua robilor*).

Approape de introspecție și de analiza interioară este și Max Blecher care propune intimismul introspectiv și analiza eului în *Întâmplări în irealitatea imediată. Inimi cicatrizate*.

Un intimism introspectiv există și la Lucian Blaga în *Hronicul și cântecul vârstelor* bazat pe o scriere de factură subiectivă și reflexivă, de tip confesiune-jurnal.

Intimismul obscur din *Dureri înăbușite* de Mihail Sadoveanu, pare o surpriză în discursul realist-obiectiv al autorului, dar se justifică prin temele atracției către rău și abrutizării existenței, ca în *Haia Sanis*.

Ionel Teodoreanu cu scrierea *La Medeleni* și personajele sale, Dănuț, Olguța și Monica, propune un intimism al inocenței prin temele iubirii adolescente și ale prieteniei. La fel și *Cartea nunții* de George Călinescu ilustrează același concept de intimism al inefabilului și al inocenței prin portretele tinerilor voluptoși: Jim, Vera și Bobby.

Adela de Garabet Ibrăileanu, volum construit pe același tip de intimism, este un roman analitic ce îmbină linia romantică a decorului cu analiza psihologică.

La sensul opus al paradigmei intimismului este intimismul absurd, marcat prin *Paginile bizare ale lui Urmuz*, scriere construită cu anti-simboluri sau cu simboluri negative într-o mecanică a vieții lipsită de transcendent și caracterizată prin dezumanizare.

O altă categorie este cea a intimismului magic, ezoteric și arhetipal, reprezentat prin autorii Mircea Eliade și Vasile Voiculescu. *Maitreyi* de Mircea Eliade este un exemplu al acestui tip de intimism în care metafizica iubirii înseamnă și ascensiunea, dar și decăderea ființei, iar *Lostrîța* de Vasile Voiculescu este o poveste plină de vrajă și de fabulos cu substrat magic și fantastic.

O ultimă categorie reprezentativă este intimismul metaforic, simbolic și impresionist ilustrat prin romanul *Matei Iliescu* de Radu Petrescu, carte prin care se depășește paradigma intimismului interbelic. Romanul lui Radu Petrescu este revelator prin două straturi narrative, unul de suprafață, al metaforelor renașterii și nemărginirii și altul de adâncime, dominat de intimismul arhetipal și ancestral.

Intimismul sugerează un amestec de entuziasm și de decepție, de euforie și de tristețe. Retragerea în tihna domestică și scăderea intensității pasionale vin în contrast cu neliniștea sufletească. Intimismul este o cale deschisă către trup, către interioritate. Dimensiunea corporală a textului își trage seva tot din intimism și toate acestea duc la dezordinea ființei, la dezintegrarea materiei și a formei lucrurilor. Senzațiile și emoțiile devin atemporale. Nu există timp magic, nici spațiu sacru, iar degradarea formei înseamnă alterarea eului. Un "eu" care nu mai are transcendent, un "eu" artificial.

Intimismul și degradarea sunt uneori doi termeni antitetici, alteori complementari, aflați fiecare la polul celălalt al ființei. O călătorie simbolică între cei doi poli ar duce la sfârșirea sufletului. O parte ar fi aspirația către viață, spre iubire, iar cealaltă ar fi căderea în abis, în noaptea neființei.

Concluzionând putem spune că arta intimistă are o structură duală, fiind în același timp tributară valorilor domestice, având înclinație către moralitate, către pasiuni temperate, către idilism și confort spiritual, chiar resemnare.

Arta intimistă nu implică nici filozofie, nici psihologie, dar este o artă egocentristă și tot timpul bazată pe interioritate, este introvertită și fără un model înalt pe care să-l invoce. Arta intimistă preferă spațiile mici, universul casnic și căldura interioarelor, dar permite în același timp accesul la suflet, la vis și la iubirea în stare pură, fără pasiuni distrugătoare. Totul se petrece în contingent, personajele nu vor să-și depășească limitele și lumea meschină, fără valori. Arta

intimistă înseamnă culoare și savoare, opunându-se în totalitate abstractului și formelor reci, geometrice.

Așadar intimismul este de mai multe tipuri: intimismul feminin, intimismul masculin, intimismul obscur și cel al inefabilului și al inocenței. Apoi intimismul religios, intimismul absurdului, intimismul metaforic, simbolic și impresionist. Nu în ultimul rând se înscriu: intimismul urban, cel rural și cel ezoteric magic și arhetipal.

De exemplu, intimismul *religios* este orientarea culturală care își propune evidențierea valorilor morale, etice și spirituale în literatură și în artă.

Intimismul *urban* și cel *rural* evidențiază valorile sociale în literatură și în artă, punând accent pe mediul în care trăiesc și evoluează personajele literare.

Intimismul *metaforic, simbolic și impresionist* își propune să reliefeze sublimul și frumosul în artă și literatură.

Intimismul *introspectiv* își propune să realizeze o radiografie a subconștientului, dar și a infraplanului alcătuit din senzații și sentimente.

Intimismul *masculin* își propune evidențierea unei scriituri anticalofile, iar intimismul *feminin* își propune evidențierea unui discurs metaforic și aluziv, în care imaginile artistice și figurile de stil au un rol foarte important.

Intimismul *obscur* scoate în evidență partea “nevăzută” a ființei noastre, tenebroasă, înfricoșătoare, situându-se în antiteză cu intimismul inefabilului, care e mereu deschis către lumină și viață.

Intimismul *absurd* reliefează o lume pe dos, o lume ce încalcă toate regulile, iar intimismul *esoteric, magic și arhetipal* înfățișează ființa în spațiul și timpul primordial, de început de lume.

În sfârșit, romanul interbelic românesc a primit o nouă reprezentare: aceea a romanului intimist, în care proza analitică se îmbină cu elemente romantice și cu procedee moderne de tipul suprapunerii de planuri în discursul narativ, ori sondarea subconștientului și acel „stream of consciousness” din cărțile lui James Joyce. Tonul confesiv este fundamental aici și chiar discursul indirect liber.

O altă specie literară intimistă este jurnalul (poate fi jurnal indirect liber).

Universul în care se mișcă personajele e uneori provincia, alteori mediul rural, iar conflictele interioare nu sunt atât de puternice, ca în proza romantică, destinul eroilor e acceptat prea ușor, fără prea multă luptă, fără efort. E o lume meschină supusă, inevitabil, degradării. O degradare morală și fizică, o degradare a eului în primul rând. E o lume supusă prăbușirii. Un realism obiectiv redefinit în absurd ori un romantism Biedermeier, ridicat la rang de modernism.

Personajul intimist este sensibil, introvertit, predispus la reverie. El își proiectează dorințele în viitor și acceptă condiția de om muritor, știind că nu poate schimba limitele ființei umane. Eroul intimist este în esență un gânditor, care trăiește în cotidian, sau în spațial și atemporal.

Am văzut că intimismul este un concept, dar în același timp și un curent literar din perioada interbelică a prozei române. Dacă ținem cont că acest concept de intimism a avut un efect prelungit până în contemporaneitate, atunci putem observa amploarea acestui fenomen. Conceptul în sine poate determina și un roman intimist, în care să avem personaje intimiste, cu portrete intimiste, dar și un spațiu și un timp intimist.

Pe de altă parte, intimismul poate avea și o altă fațetă, aceea a intimității, care lărgeste sfera conceptuală a intimismului și a degradării.

Intimitatea este în același timp o stare, este schimbarea prin solitudine, prin introspecție și prin aventura recompunerii ființei, a recreerii ei.

Durata devine imperceptibilă atunci când pătrundem în intimitate. Parcă ne știm sufletul de o viață. Acolo, în adâncul ființei noastre, ne pierdem în labirintul senzațiilor și sentimentelor și nu mai putem ieși, nu mai putem fugi de noi.

Și dacă, „durata” face parte din procesul intimismului, atunci ne întrebăm dacă nu cumva și intuiția devine o parte importantă a acestui concept?

Ideea lui Bergson de a ne adânci mai mult în interiorul ființei noastre, pentru ca, atunci când atingem punctul cel mai de jos, să fim propulsați cu aceeași intensitate și presiune înapoi, este un punct de plecare în „teoria intuiției” bergsoniene.

Pararelismul fenomenului intuiției bergsoniene cu cel al intimismului e evident, deoarece amândouă procesele se desfășoară prin sondarea eului și prin coborârea, în subconștient.

Dar intimismul e o stare a ființei, iar intuiția e o forță generatoare. Ele nu se exclud reciproc, dar se generează una pe alta, ca într-un cerc al puterii.

Amândouă pleacă din „straturile” conștiinței și se întorc, la fel, în conștiință.

Intuiția bergsoniană este și o metodă strălucită de a intra pe terenul artei și al experienței estetice, iar intimitatea scrisului este un punct cheie în demersul nostru, este drumul către „singurătatea esențială” a operei și a autorului ei.

Să facem acum și o diferențiere între cele două concepte, de intimism și degradare.

Intimismul se referă la subiectiv, la interioritate, iar degradarea conferă realității obiectivitate și autenticitate.

Intimismul se naște la marginea sublimului și frumosului, iar degradarea înseamnă marginile existenței, ființa împinsă la extrem.

Intimismul e culoare și posesie, iar degradarea e întunecare și destrămare.

Intimitatea, cealaltă fațetă a intimismului e o stare, dar degradarea e un proces al eroziunii sentimentale, morale și fizice. Lucrurile care îți sunt apropiate devin intime, ca și lucrurile care sunt doar ale tale și nu le înstrăinezi niciodată. Degradarea te depersonalizează, te determină să uiți că ai anumite obiecte care te fac fericită. Intimitatea e o relație eu-lume, sau eu-ceilalți, dar degradarea neagă orice relație, orice deschidere spre lumea înconjurătoare. Degradarea este decăderea, înjosirea, deteriorarea, destrămarea, triumful viciilor. Intimitatea e o invitație în lumea secretelor, iar dezgolirea crustei obiectelor este esențială pentru a atinge adâncimea lucrurilor.

Așadar, formula Intimității este $I = \text{Adâncimea lucrurilor} + \text{dorința de regăsire a interiorității ființei} + \text{obiecte ale intimității}$.

Câteva obiecte intime te așteaptă în călătoria ta spre interioritate: ușile și ferestrele închise (și interdicția de a le deschide), cămărilor ascunse, cuferele ferecate, penița cu care ai scris prima scrisoare de iubire, o veche pianină, malul apei, câmpul solitar și pustiu.

Romantism amestecat cu fluxul conștiinței, psihologie și biologie într-o formulă a intimismului introspectiv, aceasta este noutatea.

Individul intimist este utopia unui om perfect echilibrat, dar care nu renunță ușor la romantism, la reverie și la mișcări sufletești.

Personajul intimist e sensibil, dar și bolnav, e un luptător, dar acceptă lumea așa cum e ea, printr-o eternă resemnare.

Eroul intimist nu poate trăi într-un spațiu supradimensionat, dar nici subdimensionat, având nevoie tot timpul de protecție.

Nu există supraom, dar intervine magia și supranaturalul. Real și fantastic într-un singur univers.

Eroul intimismului preia din romantism uneori bizareria, care va duce la absurd, alteori disimularea și viclenia, chiar cinismul care transformă totul în grotesc.

Intimistul sparge rutina timpului său prin metode neconvenționale, prin încălcarea regulilor și mai ales prin „arta de a dispăcea” ca la Baudelaire.

Dar, în același timp, Intimistul are în vedere tocmai latura morală și o urmărește într-un mediu socio-cultural până când aceasta trece pe panta degradării, se autodistruge.

Am stabilit, așadar, pentru intimism câteva trăsături definitorii fără de care n-ar fi posibilă nici teoria degradării. Intimismul e fantastic și magic, e atemporal și aspațial, e moral și previzibil, e resemnat, dar uneori, exuberant. E introspectiv și crede în „trupul sufletesc”.

Intimismul îmbină biologicul și psibologicul într-un mozaic al romanului „ionic”, în terminologia lui Nicolae Manolescu din *Arca lui Noe*. Și pentru că teritoriul intimismului a fost delimitat, putem spune că degradarea este ca o reacție la „paradisul” propus de intimism.

Paradoxal, cu cât degradarea lumii este mai mare, cu atât detaliile realului și fictivului apar mai clare, mai monstruoase.

În intimitate timpul se dilată sau se comprimă în raport cu limitele realității tale. Intimitatea e dorința de a evada din eternitate. E ștergerea măsurilor și dimensiunilor oricărei clipe rebele, rapide, reale/ireale.

E redimensionarea spațiului și reconstituirea orelor, minutelor, secundelor afișate într-un infraplan al conștiinței de sine.

Intimitatea e rescrierea existenței printr-un cod special senzitiv-emotiv-cognitiv.

Intimismul este o utopie a stărilor, o gratuitate a ființei și a artei. Degradarea provine tocmai din actul creator care are o altă semnificație: aceea a distrugerii tuturor limitelor: eul interior este sufletul stelelor, iar universul se comprimă într-un suflet omenesc și, ca într-un cerc al absurdului, lumea este tot și nimic în același timp.

Prezentare bilingvă REZUMAT

Lucrarea mea intitulată “Intimism și degradare în proza română interbelică” propune două concepte: cel al intimismului și cel al degradării, care uneori sunt antitetice, alteori sunt complementare.

Intimismul este imaginea în oglindă a romantismului minor, o imagine inversată, degradată, iar retragerea în tihna domestică și scăderea intensității pasionale vin în contrast cu neliniștea sufletească.

În primul capitol am delimitat receptarea critică, originile intimismului în modernitate, apoi tipologiile intimismului și ale degradării: intimism rural/urban, feminin/masculin, religios/obscur, intimism ezoteric, magic și arhetipal/ intimism metaforic, simbolic și impresionist, intimism al inefabilului și al inocenței / intimism al absurdului, intimism social / intimism casnic.

Într-un subcapitol din capitolul I am ales câțiva autori români importanți în reprezentarea degradării și a corupției în literatura română interbelică: Liviu Rebreanu (*Ion*), Hortensia Papadat-Bengescu (*Concert din muzică de Bach*), George Călinescu (*Enigma Otiliei*) și Camil Petrescu (*Patul lui Procust*).

În ultimul subcapitol am analizat discursul auctorial intimist din punct de vedere stilistic și frazeologic.

Capitolul II al lucrării mele, intitulat “Fețele ascunse ale intimismului”, conține, printre altele, o abordare sociologică a intimismului și apoi o încercare de delimitare a teritoriului degradării și a intimismului, sau de stabilire a punctelor comune celor două concepte.

Am analizat apoi tipul de intimism la autori ca: Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Max Blecher, Gib Mihăescu, Anton Holban, Lucian Blaga.

Am descoperit trăsăturile personajului intimist și câteva specii literare intimiste: jurnalul indirect liber și romanul intimist în care proza analitică se îmbină cu elemente romantice și cu procedee moderne de tipul suprapunerii de planuri în discursul narativ, ori sondarea subconștientului și acel flux al conștiinței al lui James Joyce.

În capitolul III intitulat *Puțină fenomenologie* am încercat să vorbesc despre o hermeneutică a intimismului, despre spațiul și timpul intimist, despre “reveria revelatoare” a intimismului și despre mit și reprezentare simbolică în intimism.

Un subcapitol important în lucrarea mea este “Intimismul prin prisma teoriei lui Jean-Pierre Richard”. Senzația și intelectul care sunt mereu în relație de opoziție în demersul critic richardian, se întâlnesc, totuși în „profundimea conștiinței”, după cum se exprimă chiar Jean-Pierre Richard. Această metodă critică este o altă cale de a ajunge la intimism.

În același timp am încercat să evidențiez și metoda critică bachelardină din *Poetica spațiului* și să o aplic conceptului de intimism în literatura română.

În lucrarea mea am definit intimismul și prin ideea de paradox. De exemplu, la Blecher, am descoperit o intimitate a “locului blestemat”, sau intimitatea obținută prin imensitate ori prin intensitate. Cu cât intimitatea este mai mult dezvăluită, cu atât eul devine mai agresiv, nesigur și expus la depersonalizare. Solitudinea e urmată de inutilitatea existenței. Degradarea lumii atinge gradul cel mai înalt în aceste locuri blecheriene care au trecut de clipa plină a intimității, care au amestecat tristețea cu solitudinea și neputința într-o ultimă realitate.

Intimismul lui Blecher, introspectiv-agresiv în *Întâmplări în irealitatea imediată* se observă în simboluri ca: leșinul voluptos, beția olfactivă, lucrurile care asaltează, figurile împietrite.

În ultimul capitol, “Precursori și predecesori ai intimismului”, am analizat autori ca: Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Ștefan Bănuțescu, Fănuș Neagu, Gheorghe Crăciun, Mircea Nedelciu, Cristian Teodorescu, Mircea Cărtărescu.

Intimismul este un concept, dar în același timp și o estetică literară care vizează perioada interbelică a prozei române. Dacă ținem cont că acest concept de intimism a avut un efect prelungit până în contemporaneitate, atunci putem observa amploarea acestui fenomen. Conceptul în sine poate determina și un roman intimist, în care să avem personaje intimiste, cu portrete intimiste, dar și un spațiu și un timp intimist. Deși intimismul se întâlnește în anumite situații cu degradarea, există, totuși și o diferențiere între cele două concepte. Intimismul se referă la subiectiv, la interioritate, iar degradarea conferă realității obiectivitate și autenticitate. Intimismul se naște la marginea sublimului și frumosului, iar degradarea înseamnă marginile existenței, ființa împinsă la extrem.

Intimismul e culoare și posesie, iar degradarea e întunecare și destrămare.

Romantism amestecat cu fluxul conștiinței, psihologie și biologie într-o formulă a intimismului introspectiv, aceasta este noutatea.

ABSTRACT

The first chapter focuses on critical reception, the modern origins of intimism and on the typologies of intimism and degradation: rural / urban intimism, feminine / masculine intimism, religious / obscure or esoteric, magical, archetypal and metaphorical intimism, symbolic and impressionistic intimism, intimism of the ineffable and innocence / intimism of the absurd, social intimism / domestic intimism.

In a subchapter from Chapter I, I chose some important Romanian authors in the representation of degradation and corruption in interwar Romanian literature: Liviu Rebreanu (Ion), Hortensia Papadat-Bengescu (Concert din muzică de Bach), George Călinescu (Enigma Otiliei) and Camil Petrescu (Patul lui Procust).

In the last subchapter of this section, I analysed the intimate authorial discourse from a stylistic and phraseological point of view.

Chapter II of my thesis, titled “The Hidden Faces of Intimism”, contains, among others, a sociological approach to intimism and an attempt to delimit the territories of degradation and intimism, or to establish the commonalities of the two concepts.

I further examined types of intimism in the works of authors like: Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Max Blecher, Gib Mihăescu, Anton Holban, Lucian Blaga.

I have outlined the features of the intimist character and some intimist literary species: the free indirect diary and the intimist novel in which analytical prose combines romantic elements

and modern procedures such as overlapping plans in narrative discourse, or probing the subconscious and that Joycean stream of consciousness.

Chapter III, titled “Phenomenological Aspects”, reveals a hermeneutics of intimism, focusing on matters related to intimist time and space, the “revealing reverie” of intimism, and mythical and symbolic representation in intimism.

An important subchapter in my work is “Intimacy Through Jean-Pierre Richard's Theory”. The sensation and the intellect, which are always in opposition in Richard's critical approach, meet, however, in the “depth of consciousness”, as Jean-Pierre Richard himself would put it. This critical method is another way to reach intimism.

At the same time, I tried to highlight the Bachelardian critical method in *The Poetics of Space* and to apply it to the concept of intimism in Romanian literature.

In my work I also defined intimism by the idea of paradox. For example, in Blecher’s work, I discovered an intimacy of the “cursed place” or the intimacy obtained by immensity or intensity. The more the intimacy is revealed, the more aggressive, insecure and exposed to depersonalization the self becomes. Solitude is followed by the futility of existence. The degradation of the world reaches the highest point in these Blecherian places that have passed the full moment of intimacy and have mixed sadness with loneliness and helplessness in one last reality.

Blecher's introspective-aggressive intimism in *Occurrence in the Immediate Unreality*, is observed in symbols like: voluptuous fainting, olfactory drunkenness, things that assault, petrified figures.

In the last chapter, “Before and After Intimism”, I analysed authors such as: Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Ştefan Bănulescu, Fănuş Neagu, Gheorghe Crăciun, Mircea Nedelciu, Cristian Teodorescu and Mircea Cărtărescu.